

Spis treści

- 1. Wskazówki dotyczące pracy w oddziale 1**
  - 1.1. Instrukcje dotyczące codziennej pracy 2
  - 1.2. Badanie fizykalne, wyniki, znaczenie 6
  - 1.3. Szczególne grupy pacjentów 24
  - 1.4. Problemy prawne i psychosocjalne 27
  - 1.5. Opieka domowa nad chorym dzieckiem i środki pomocnicze 31

- 2. Techniki pracy 33**
  - 2.1. Nakłuwanie żył i dostęp dożylny 34
  - 2.2. Punkcje tętnic i dojścia dotętnicze 43
  - 2.3. Pobieranie krwi kapilarnej 46
  - 2.4. Iniekcje śródskórne, podskórne i domięśniowe 47
  - 2.5. Punkcja lędźwiowa 49
  - 2.6. Punkcja szpiku i biopsja szpiku 52
  - 2.7. Punkcja opłucnej, drenaż opłucnowy i nakłucie osierdzia 53
  - 2.8. Pobieranie moczu, cewnikowanie pęcherza moczowego, punkcja pęcherza 56
  - 2.9. Intubacja 58
  - 2.10. Monitorowanie 62
  - 2.11. Pomiar ciśnienia tętniczego 64
  - 2.12. Sondy enteralne 64
  - 2.13. Fototerapia 66

- 3. Nagłe wypadki i intensywna terapia pediatryczna 67**
  - 3.1. Reanimacja krążeniowo-oddechowa 68
  - 3.2. Wstrząs i niewydolność krążenia 81
  - 3.3. Śpiączka 88
  - 3.4. Zatrucia i wypadki połknięcia 92
  - 3.5. Wypadki termiczne 97
  - 3.6. Wypadkowe utonięcia 101
  - 3.7. Wypadek związany z elektrycznością 102
  - 3.8. SIDS (i near-SIDS) 103
  - 3.9. Wentylacja mechaniczna 104
  - 3.10. Koagulopatia ze zużycia (DIC) 108

- 4. Neonatologia 111**
  - 4.1. Objawy wiodące 112
  - 4.2. Pierwsza pomoc noworodkowa 121
  - 4.3. Neonatologiczne obrazy chorobowe 132
  - 4.4. Infekcje noworodkowe 141
  - 4.5. Choroby płuc 145
  - 4.6. Zaburzenia krążenia 151
  - 4.7. Niedotlenienie okołoporodowe i zespół poasfiksyjny 155
  - 4.8. Choroby OUN 157

- 5. Żywnienie 163**
  - 5.1. Zapotrzebowanie na wodę i składniki odżywcze 164
  - 5.2. Żywnienie doustne 166
  - 5.3. Żywnienie przez sondę 174
  - 5.4. Żywnienie wcześniaków 177
  - 5.5. Żywnienie parenteralne 178
  - 5.6. Witaminy, niedobór witamin 183
  - 5.7. Otyłość i nadwaga 187

- 6. Zakażenia 191**
  - 6.1. Objawy ogólne 193
  - 6.2. Diagnostyka przy podejrzeniu infekcji 199
  - 6.3. Antybiotykoterapia 201
  - 6.4. Choroby wywołane zakażeniem 207
  - 6.5. Zakażenia bakteryjne 215
  - 6.6. Zakażenia wirusowe 239
  - 6.7. Zakażenia grzybicze 259
  - 6.8. Pierwotniaki 260
  - 6.9. Robaczycy 264
  - 6.10. Postępowanie izolacyjne, higiena 266
  - 6.11. Obowiązek zgłaszania 267
  - 6.12. Szczepienia, zasady ogólne 269

- 7. Serce i układ krążenia 273**
  - 7.1. Objawy wiodące i diagnostyka różnicowa 274
  - 7.2. Metody diagnostyczne 277
  - 7.3. Niewydolność serca 287
  - 7.4. Wrodzone niesiniczne wady serca 290
  - 7.5. Wrodzone siniczne wady serca 296
  - 7.6. Inne wady serca 299
  - 7.7. Zabiegi kardiochirurgiczne 303
  - 7.8. Zapalne choroby serca 304
  - 7.9. Kardiomiopatie 307
  - 7.10. Zaburzenia rytmu serca 309
  - 7.11. Opieka nad dziećmi z chorobami serca 314
  - 7.12. Zaburzenia regulacji układu krążenia 315

- 8. Nerki i drogi moczowe 319**
  - 8.1. Diagnostyka i objawy wiodące w nefrologii dziecięcej 320
  - 8.2. Wrodzone i nabyte wady nerek i dróg moczowych 326
  - 8.3. Glomerulopatie 338
  - 8.4. Tubulopatie 347
  - 8.5. Ostre cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek (TIN) 350
  - 8.6. Zakrzepica żył nerkowych (KVT) 351
  - 8.7. Niewydolność nerek 351
  - 8.8. Nadciśnienie tętnicze 356
  - 8.9. Zakażenia dróg moczowych (ZUM) 359
  - 8.10. Kamica dróg moczowych i zwapnienie nerek 362
  - 8.11. Nietrzymanie moczu 365

9. **Woda i elektrolity 367**
  - 9.1. Zapotrzebowanie podstawowe 368
  - 9.2. Bilans wodny 368
  - 9.3. Potas 376
  - 9.4. Wapń 378
  - 9.5. Magnez 379
  - 9.6. Równowaga kwasowo-zasadowa 380
  - 9.7. Wymioty acetonemiczne, hipoglikemia ketotyczna 382

10. **Endokrynologia 383**
  - 10.1. Cukrzyca typu I 384
  - 10.2. Objawy wiodące 389
  - 10.3. Tarczycza 399
  - 10.4. Przytarczycze 403
  - 10.5. Nadnercza 404
  - 10.6. Bilans wodny 408
  - 10.7. Ginekologia dzieci i młodzieży 409

11. **Choroby metaboliczne 417**
  - 11.1. Diagnostyka wrodzonych chorób metabolicznych 418
  - 11.2. Hiperamonemia 420
  - 11.3. Hipoglikemia 421
  - 11.4. Kwasica mleczanowa 422
  - 11.5. Zaburzenia przemiany aminokwasów 423
  - 11.6. Zaburzenia przemiany węglowodanów 427
  - 11.7. Zaburzenia przemiany lipoprotein 429

12. **Neuropediatria 433**
  - 12.1. Objawy wiodące i diagnostyka różnicowa 434
  - 12.2. Metody badania 440
  - 12.3. Napady mózgowie i padaczki 446
  - 12.4. Bóle głowy i migrena 459
  - 12.5. Wady OUN 461
  - 12.6. Urazy czaszkowo-mózgowe 464
  - 12.7. Krwawienia śródczaszkowe 466
  - 12.8. Wzrost ciśnienia śródczaszkowego 467
  - 12.9. Guzy mózgu 471
  - 12.10. Choroby nerwowo-mięśniowe 473
  - 12.11. Choroby neurometaboliczne 477
  - 12.12. Mózgowe porażenie dziecięce (Mpdz.) 480

13. **Gastroenterologia i hepatologia 485**
  - 13.1. Objawy wiodące i diagnostyka różnicowa 486
  - 13.2. Metody diagnostyczne 506
  - 13.3. Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego 510
  - 13.4. Choroby jelita cienkiego i grubego 514
  - 13.5. Choroby odbyticy i odbytu 529
  - 13.6. Choroby wątroby i dróg żółciowych 533
  - 13.7. Choroby trzustki 540

- 14. Drogi oddechowe i płuca 545**
  - 14.1. Objawy wiodące i diagnostyka różnicowa 546
  - 14.2. Metody diagnostyczne 548
  - 14.3. Ostre schorzenia i zakażenia 553
  - 14.4. Obturacyjne schorzenia płuc 560
  - 14.5. Ciała obce 567
  - 14.6. Mukowiscydoza (CF) 569
  - 14.7. Wady 574
  - 14.8. Śródmiąższowe choroby płuc 576

- 15. Alergologia oraz immunologia 577**
  - 15.1. Alergologia 578
  - 15.2. Immunologia 585

- 16. Reumatologia 591**
  - 16.1. Rozpoznawanie 592
  - 16.2. Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów (JIA) 597
  - 16.3. Zespół aktywacji makrofagów (MAS) 605
  - 16.4. Zapalenia stawów związane z zakażeniami 606
  - 16.5. Toczeń rumieniowaty układowy (SLE) 608
  - 16.6. Młodzieńcze zapalenie skórno-mięśniowe (JDM) 610
  - 16.7. Zespół Kawasaki 611
  - 16.8. Plamica Schönlein-Henoch (PSH) 613
  - 16.9. Przewlekłe niebakteryjne zapalenie kości i szpiku (CNO) 614
  - 16.10. Wrodzone zespoły autozapalne (zespoły gorączek okresowych) 615

- 17. Hematologia i krzepnięcie 619**
  - 17.1. Anemia (niedokrwistość) 620
  - 17.2. Czerwienica (poliglobulia) 628
  - 17.3. Choroby układu białokrwinkowego 629
  - 17.4. Zaburzenia krzepnięcia 631
  - 17.5. Przetaczanie krwi i produktów krwiopochodnych 638

- 18. Onkologia 643**
  - 18.1. Wprowadzenie 643
  - 18.2. Objawy wiodące i diagnostyka wstępna 643
  - 18.3. Onkologiczne stany nagłe 643
  - 18.4. Terapia onkologiczna 643
  - 18.5. Ostre białaczki 643
  - 18.6. Chłoniaki 643
  - 18.7. Częste lite guzy nowotworowe 643
  - 18.8. Złośliwe nowotwory kości 643
  - 18.1. Wprowadzenie 644
  - 18.2. Objawy wiodące i diagnostyka wstępna 644
  - 18.3. Onkologiczne stany nagłe 647
  - 18.4. Terapia onkologiczna 651
  - 18.5. Ostre białaczki 657
  - 18.6. Chłoniaki 659
  - 18.7. Częste lite guzy nowotworowe 661
  - 18.8. Złośliwe nowotwory kości 664

- 19. Dermatologia 666**
  - 19.1. Procedury diagnostyczne 666
  - 19.2. Wrodzone i dziedziczne choroby skóry (genodermatozy) 666
  - 19.3. Guzy skóry 667
  - 19.4. Hiper- i hipopigmentacje 667
  - 19.5. Noworodkowe zmiany skórne 667
  - 19.6. Pieluszkowe zapalenie skóry 667
  - 19.7. Atopowe zapalenie skóry (AZS) 667
  - 19.8. Niemowlęce łojotokowe zapalenie skóry 667
  - 19.9. Wirusowe, miejscowe choroby skóry (brodawki) 667
  - 19.10. Bakteryjne choroby skóry 667
  - 19.11. Grzybicze choroby skóry 667
  - 19.12. Pasożytnicze choroby skóry (epizoonozy) 667
  - 19.13. Trądzik 667
  - 19.14. Łuszczyca 668
  - 19.15. Łupież różowy 668
  - 19.16. Choroby błon śluzowych jamy ustnej 668
  - 19.17. Choroby przydatków skórnych 668
  - 19.18. Wytyczne leczenia 668

- 20. Choroby oczu 693**
  - 20.1. Objawy wiodące 693
  - 20.2. Badanie oczu 694
  - 20.3. Choroby oczu 694
  - 20.1. Objawy wiodące 694
  - 20.2. Badanie oczu 697
  - 20.3. Choroby oczu 698

- 21. Choroby laryngologiczne 701**
  - 21.1. Techniki badania 702
  - 21.2. Zapalenie gardła i nosa 702
  - 21.3. Ostre zapalenie zatok 703
  - 21.4. Zapalenie ucha środkowego 703
  - 21.5. Zapalenie ucha zewnętrznego 704
  - 21.6. Zapalenie migdałków 705
  - 21.7. Adenoidy 706
  - 21.8. Wysięk w uchu środkowym 706
  - 21.9. Ciała obce 707
  - 21.10. Krwawienie z nosa 708
  - 21.11. Głuchota i niedosłuch 709
  - 21.12. Zaburzenia mowy/wymowy/głosu 711
  - 21.13. Laryngomalacja oraz choroby krtani 712

- 22. Chirurgia 716**
  - 22.1. Ogólne przygotowanie do operacji 716
  - 22.2. Przejęcie chorego po operacji 716
  - 22.3. W oddziale 716
  - 22.4. Przegląd dziecięcych chorób chirurgicznych 716
  - 22.5. Chirurgiczne stany nagłe u noworodków 716
  - 22.6. Chirurgiczne stany nagłe po okresie noworodkowym 716
  - 22.7. Częste chirurgiczne choroby dzieci 716

- 23. **Ortopedia i traumatologia 745**
  - 23.1. Ortopedia pediatria 746
  - 23.2. Traumatologia 756

- 24. **Psychiatria dzieci i młodzieży oraz psychoterapia 765**
  - 24.1. Wprowadzenie 766
  - 24.2. Samobójstwa 766
  - 24.3. Urazy i reakcje na urazy 767
  - 24.4. Zaburzenia zachowania i emocjonalne 768
  - 24.5. Problemy szkolne 772
  - 24.6. Nadużywanie różnych substancji i uzależnienia 773

- 25. **Genetyka medyczna 775**
  - 25.1. Podstawy 776
  - 25.2. Objawy wiodące i zespoły dysmorficzne 779
  - 25.3. Postępowanie przy podejrzeniu schorzeń genetycznych 783
  - 25.4. Częste zespoły wad lub opóźnień w rozwoju 785
  - 25.5. Teratogenne substancje szkodliwe i zakażenia 793

- 26. **Zakresy referencyjne i rozpoznanie różnicowe patologicznych wskaźników laboratoryjnych 797**
  - 26.1. Surowica i osocze 798
  - 26.2. Morfologia i rozmaz 807
  - 26.3. Układ krzepnięcia 809
  - 26.4. Płyn mózgowo-rdzeniowy 810
  - 26.5. Mocz 811

- 27. **Terapia lekowa 813**
  - 27.1. Leki przeciwgorączkowe 814
  - 27.2. Terapia bólu 815
  - 27.3. Sedacja 817
  - 27.4. Antybiotykoterapia 818
  - 27.5. Leki a karmienie piersią 819

- 28. **Leki oraz ich dawkowanie 827**

- 29. **Dodatki i tabele 853**

- Indeks 869**